

Zaživací potíže infekčního původu u dětí

MUDr. Helena Ambrožová, Ph.D.

Infekční klinika 2. LF UK a FN Bulovka, Praha

Zaživací potíže u dětí jsou velmi často infekčního původu a projevují se většinou jako průjemové onemocnění, méně často pak jako postižení jater. V r. 2023 bylo hlášeno v ČR celkem 37 706 průjemových onemocnění vyvolaných bakteriemi, viry a parazity. Nejčastější jsou kampylobakterií, salmonelóz a virové střevní infekce, hlavně rotavirózy a norovirózy. Článek pojednává o etiologii, epidemiologii, klinickém obraze, komplikacích, diagnostice, diferenciální diagnostice a léčbě nejčastějších střevních infekcí u dětí.

Klíčová slova: průjem, salmonelóza, kampylobakterií, virové gastroenteritidy, diagnostika, léčba.

Indigestion of infectious origin in children

Digestive problems in children are very often of infectious origin and manifest themselves mostly as diarrhea, less often as liver damage. In 2023, a total of 37 706 diarrheal diseases caused by bacteria, viruses and parasites were reported in the Czech Republic. The most common are campylobacteriosis, salmonellosis and viral intestinal infections, mainly rotaviruses and noroviruses. The article discusses the etiology, epidemiology, clinical picture, complications, diagnosis, differential diagnosis and treatment of the most common intestinal infections in children.

Key words: diarrhea, salmonellosis, campylobacteriosis, viral gastroenteritis, diagnosis, treatment.

Úvod

Zaživací potíže infekčního původu patří u dětí k velmi častým onemocněním. Projevují se nauzeou, zvracením, průjemem, bolestmi břicha, případně horečkou v různých kombinacích v závislosti na etiologickém agens. Původci onemocnění u dětí jsou obvykle bakterie a viry, ale vzácně se může jednat i o parazity. Postiženo bývá hlavně střevo, ale zaživacími potížemi se mohou někdy projevit i infekční onemocnění jiných orgánů, např. jater (fekálně-orálně přenosné hepatitidy A, E).

Střevní infekce se ve většině případů manifestují jako průjemová onemocnění vyvolaná typickými střevními patogeny, které postihují **primárně střevo**. U dětí dominují salmonely, kampylobakterie a rotaviry, ale v praxi se vzácněji setkáváme i s celou řadou dalších původců (shigely, yersinie, různé kmeny *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, noroviry, adeno-

viry, enteroviry aj.). Vedle nich ale existuje i řada infekcí, u kterých není střevo postiženo primárně a průjem je jen jedním z příznaků. Typickým příkladem je v současné době onemocnění covid-19, které se u dětí manifestuje často jen průjemem a zvracením bez respiračních příznaků. Podobně se v některých letech projevuje i chřipka; průjemem, zvracením a bolestmi břicha mohou začínat i již zmiňované fekálně-orálně přenosné hepatitidy, někdy i meningokokové infekce, urosepsy aj.

V České republice bylo v r. 2023 hlášeno celkem 37 706 případů průjemových onemocnění; co do počtu dominují kampylobakterií před salmonelózami, kterých jsou řádově až desetitisíce za rok, na třetím místě se umístily virové gastroenteritidy (hlavně rotavirové a norovirové etiologie, graf 1).

Mechanismus účinku patogenů je různý a často kombinovaný – může se jednat

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2025;26(1):7-12
<https://doi.org/10.36290/ped.2025.002>
Článek přijat redakcí: 27. 11. 2024
Článek přijat k tisku: 13. 1. 2025

MUDr. Helena Ambrožová, Ph.D.
helena.ambrozova@bulovka.cz